Per què ha tancat el Centre de Naixements de Martorell i on puc anar a parir ara?

La falta de llevadores i de recursos ha fet que el centre de naixements tanqués les seves portes

[inicicentrareport]El **Centre de Naixements de Martorell** tanca les portes i les treballadores reivindiquen que tot i que la manca de personal ha generat un burnout i malestar, hi ha hagut altres factors que han provocat el tancament definitiu del centre, tot i la seva alta demanda.

Hem volgut recollir els principals motius pels quals s'ha dut a terme aquest tancament. Des del Centre de Naixements de Martorell ens han explicat que ja fa mesos que arran de la dimissió d'algunes llevadores del primer centre públic d'aquestes característiques a l'Estat, van demanar una reunió amb l'equip directiu manifestant el seu malestar en certs àmbits.

La **gran resistència al canvi** ha estat una de les principals barreres amb les quals s'han topat: des de l'inici del projecte s'ha treballat en protocols basats en l'evidència científica actual per l'atenció al part. Tot i això, no s'arribava a un consens entre tots els estaments, comportant que en moltes ocasions es duguessin a terme pràctiques contràries al projecte.

La No existència de mecanismes de resolució de conflictes ha dut a situacions violentes fins i tot davant de les usuàries mentre estaven donant a llum, amb faltes de respecte i vexacions posant en dubte la capacitat i la professionalitat de les llevadores.

La falta de personal, que no permetia la cobertura de les guàrdies, el retard en la contractació de personal, l'augment de la càrrega de treball han estat la gota que ha fet vessar el got.

Per què no hi ha llevadores?
Segons el col·legi d'infermeria faltarien unes 1.000 llevadores a tot l'estat. Ja l'any 2014 en un informe de la Federació de llevadores d'Espanya es va avisar que això passaria.

Des de l'any 1987 fins al 1994 es van tancar les escoles de llevadores perquè l'estat no complia amb els requisits formatius europeus. Durant els propers tres anys s'aniran jubilant les llevadores formades abans del 87 i no hi haurà prou relleu.

Però el tema ve de lluny: el col·lectiu professional de llevadores va ser un dels damnificats de la Guerra Civil Espanyola i la posterior dictadura franquista, perseguides per ocupar-se de la salut reproductiva femenina, i fins i tot castigades, per no ser un exemple de dona submisa que constituïa l'ideal del patriarcat. Algunes d'elles van ser assassinades, condemnades a 30 anys de presó i d'altres van haver d'emigrar.

La medicalització del part i de l'embaràs, deixant l'acompanyament en un segon terme, el fet que la professió de llevadora a l'estat s'ha supeditat a altres professions, ha fet que elles mateixes hagin denunciat haver estat oblidades.

No hi ha ajudat tampoc el fet que a causa de la pandèmia, l'any 2020, les llevadores que van començar la residència, en lloc d'acabar al mes de maig, com és habitual, no van acabar fins a finals de setembre.

A més, s'han trobat amb una falta d'agilitat d'homologacions de professionals d'altres països, que tot i tenir la titulació, no poden exercir per la falta de papers i convalidacions. Algunes d'aquestes professionals han hagut de tornar a estudiar de nou per poder treballar.

Què és un centre de naixement?

És una unitat liderada per llevadores on s'ofereix atenció durant l'embaràs i part a les dones sanes amb embarassos sense complicacions, en la qual la llevadora és la proveïdora i responsable de les cures.

Estan dissenyats per facilitar parts fisiol`ògics i perquè la dona pugui tenir moviment lliure durant el part, opcions no farmacològiques per la gestió del dolor i un ambient més semblant al de casa, sense excloure la dotació dels materials mèdics necessaris. Estan vinculats a les sales de part convencionals per tal de dur a terme un trasllat ràpid si s'escau.

Són una realitat integrada des de ja fa anys a diferents sistemes sanitaris públics com al Regne Unit i hi ha nombrosos estudis científics que donen suport a la seva seguretat i demostren una experiència més que positiva de les dones amb aquesta mena d'atenció durant l'embaràs.

L'èxit del centre de naixements de Martorell i del model assistencial

Durant els 4 anys de funcionament del Centre de Naixement de Martorell s'ha pogut corroborar l'èxit del centre: s'ha experimentat un augment del percentatge dels parts vaginals: d'un 64% a un 81% sent més de la meitat de parts de manera natural sense analgèsia epidural. S'ha reduït d'un 24 a un 12% la taxa de cesàries i s'ha reduït d'un 12% a un 7% el percentatge de parts instrumentalitzats.

Tot i la disminució d'un 6% del nombre de naixements a Catalunya l'any 2021, a l'Hospital Sant Joan de Déu de Martorell s'han multiplicat per 3 el nombre de dones que van donar a llum al centre de naixement en els 4 anys que és obert.

Quins centres de naixements hi ha actualment a Catalunya?

Després del tancament de la Centre de Naixements de Martorell, a hores d'ara només hi ha la Casa Laietània, un model d'atenció a la maternitat centrat en la dona i la família garantint una atenció respectuosa i segura durant tot el procés d'embaràs, part i postpart. Un espai íntim, similar a un domicili, amb la seguretat d'estar ubicat en un centre hospitalari d'alt nivell com és l'Hospital Germans Trias.

Segons ens explica a Criar.cat Lucia Alcaraz-Vidal, Coordinadora del Centre de Naixements Casa Laietània, es preveu que s'incrementi considerablement el volum de dones que s'atendran a la Casa Laietània, tenint present el tancament del centre de Martorell i que la Casa Laietània és l'únic centre de naixements públic.

En aquests moments hi ha una inequitat territorial pel que fa a un model assistencial recomanat per l'OMS, liderat per llevadores, en l'atenció al part normal considerat de "baix risc", en el qual es prioritza l'acompanyament, la responsabilitat emocional i l'empatia, fet que s'ha demostrat en estudis observacionals com un fet efectiu per prevenir la depressió i l'estrès postpart.

Els centres de naixement sinònim d'estalvi públic

Les federacions de llevadores reivindiquen el model de centres de naixement com a opcions que aporten un estalvi públic. A banda que s'ha demostrat que aquest tipus d'atenció assistencial millora la satisfacció de la dona en un moment de la seva vida especialment vulnerable, hi ha també un cost econòmic que no es pot obviar.

Un part vaginal (segons dades de l'any 2018 que només contemplen parts vaginals instrumentalitzats) costa 2.296 euros, amb una estada mitjana a un hospital de 2,6 dies. Una cesària (amb dades de l'any 2018), costaria més de 4.000 euros (sense tenir present que els preus han pujat).

Les llevadores denuncien que no es prioritzen recursos en aquest model de naixement, i que el canvi de model ha d'anar acompanyat de més finançament. [ficentrareport]